

Briselē, 28.3.2019.
COM(2019) 157 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI

**par dalībvalstu panākumiem attiecībā uz Padomes Lēmuma (ES) 2015/799 2. pantā
paredzēto pievienošanas Starptautiskās Jūrniecības organizācijas Starptautiskajai
konvencijai par zvejas kuģu apkalpes sagatavošanas, sertificēšanas un sardzes
pildīšanas standartiem**

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI

par dalībvalstu panākumiem attiecībā uz Padomes Lēmuma (ES) 2015/799 2. pantā paredzēto pievienošanos Starptautiskās Jūrnieceības organizācijas Starptautiskajai konvencijai par zvejas kuģu apkalpes sagatavošanas, sertificēšanas un sardzes pildīšanas standartiem

1. Ievads

Padomes 2015. gada 18. maija Lēmums (ES) 2015/799¹ pilnvaro dalībvalstis Eiropas Savienības interesēs kļūt par pusēm Starptautiskās Jūrnieceības organizācijas (SJO) Starptautiskajā konvencijā par zvejas kuģu apkalpes sagatavošanas, sertificēšanas un sardzes pildīšanas standartiem (*STCW-F*, turpmāk “konvencija”), kas pieņemta 1995. gada 7. jūlijā un stājusies spēkā 2012. gada 29. septembrī. Visas ES dalībvalstis ir SJO locekles.

Šī konvencija dod nozīmīgu ieguldījumu ne tikai zvejnieku aizsardzībā, bet arī starptautiskajā kuģniecībā. Tā veicina dzīvības un īpašuma drošību uz jūras, tādējādi palīdzot aizsargāt arī jūras vidi. Tā kā zvejošana jūrā ir viena no bīstamākajām profesijām un zvejas kuģi un to apkalpe atklātā jūrā piedzīvo tādus pašus apdraudējumus un riskus kā komerciālie jūras kuģi, atbilstīga apmācība un kvalifikācija ir būtisks līdzeklis, kā samazināt negadījumu skaitu un vairojot kuģu apkalpes drošumu un drošību, kā arī kuģošanas drošību.

Turklāt *STCW-F* konvencijai ir liela nozīme arī darba ņēmēju pārvietošanās brīvības ziņā. Zvejnieki varētu kļūt mobilāki, jo tiem būtu iespēja strādāt uz jebkuras dalībvalsts zvejas kuģiem, ja šī dalībvalsts ir *STCW-F* konvencijas puse. Tāpēc zvejnieku kvalifikāciju tuvināšana, ieviešot kopīgu minimālo sagatavotības līmeni zvejas kuģu apkalpēm, ne tikai uzlabos drošību jūrā, bet arī veicinās darba ņēmēju brīvu pārvietošanos. Turklāt tā tiks izveidoti vienlīdzīgi konkurences apstākļi ES un arī attiecībā uz trešām valstīm.

Patlaban darba ņēmēji uz zvejas kuģiem nav aizsargāti tādā pašā veidā kā jūras kuģniecības sektorā strādājošie jūrnieki, uz kuriem attiecas gandrīz identiska SJO Starptautiskā konvencija par jūrnieku sagatavošanas, sertificēšanas un sardzes pildīšanas standartiem (*STCW* konvencija). *STCW* konvenciju ratificējušas 164 līgumslēdzējas valstis visā pasaulē, to vidū visas 28 ES dalībvalstis, un ar Direktīvu 2008/106/EK, 2009/16/EK un 2012/35/ES starpniecību² tā ir īstenota ES tiesību aktos; *STCW-F* konvenciju ratificējušas 26 līgumslēdzējas valstis visā pasaulē, un tikai deviņas no tām ir ES dalībvalstis.

¹ Padomes 2015. gada 18. maija Lēmums (ES) 2015/799, ar ko dalībvalstis pilnvaro Eiropas Savienības interesēs kļūt par pusēm Starptautiskās Jūrnieceības organizācijas Starptautiskajā konvencijā par zvejas kuģu apkalpes sagatavošanas, sertificēšanas un sardzes pildīšanas standartiem, OV L 127, 22.5.2015., 20.–21. lpp.

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīva 2008/106/EK par jūrnieku minimālo sagatavotības līmeni (pārstrādāta redakcija), OV L 323, 3.12.2008., 33.–61. lpp.; Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīva 2009/16/EK par ostas valsts kontroli, OV L 131, 28.5.2009., 57.–100. lpp.; Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 21. novembra Direktīva 2012/35/ES, ar ko groza Direktīvu 2008/106/EK par jūrnieku minimālo sagatavotības līmeni, OV L 343, 14.12.2012., 78.–105. lpp.

Tāpēc ES sociālie partneri jūras zvejniecības jomā³ ar jūras zvejniecības nozariskā sociālā dialoga starpniecību ir atkārtoti uzsvēruši, cik svarīgi ir īstenot starptautiskās konvencijas par drošību un darba apstākļiem uz zvejas kuģiem, un aicinājuši dalībvalstis un ES attiecīgi rīkoties.

ES okeānu pārvaldības iniciatīvas satvarā savu apņemšanos šajā jomā apliecinājušas arī ES iestādes⁴. Gan Padome 2017. gada 4. aprīļa secinājumos⁵, gan Eiropas Parlaments 2018. gada 16. janvāra rezolūcijā⁶ aicinājuši veicināt apstākļu vienlīdzīgumu jūras nozaru darba tirgū un nodrošināt taisnīgu attieksmi, iedarbīgā veidā piemērojot attiecīgās starptautiskās konvencijas un izveidojot saskaņotu sociālo satvaru jūrlietu jomas darbībām ES ūdeņos.

Ņemot vērā iepriekš minēto, visas dalībvalstis, ar kuru karogu kuģo zvejas kuģi vai kurās ir ostas, kas uzņem jūras zvejas kuģus, uz kuriem attiecas *STCW-F* konvencijas darbības joma, vai kurās ir zvejas kuģu apkalpes apmācības iestādes, tiek ar pārliecību aicinātas kļūt par konvencijas pusēm. Turklāt arī trešās valstis būtu jāmudina kļūt par *STCW-F* konvencijas pusēm, lai uzlabotu drošību un darba apstākļus uz zvejas kuģiem un censtos panākt visā pasaulē vienlīdzīgus konkurences apstākļus.

2. Juridiskais pamats

Padomes Lēmums (ES) 2015/799 pilnvaro ES dalībvalstis kļūt par *STCW-F* konvencijas pusēm. ES atļauja bija vajadzīga tāpēc, ka konvencijas pielikuma I nodaļas 7. noteikums ir Savienības ekskluzīvā kompetencē attiecībā uz Savienības noteikumiem par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu, ko piemēro dažu kategoriju apkalpes locekļiem, kuri strādā uz zvejas kuģiem. Tas ietelmē arī Līguma noteikumus, jo īpaši LESD 100. panta 2. punktu, un Savienības sekundāros tiesību aktus, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/36/EK⁷, ciktāl tā attiecas uz Savienības pilsoņiem, kuriem ir dalībvalsts vai trešās valsts izdoti attiecīgi sertifikāti.

Padomes Lēmums (ES) 2015/799 ne tikai pilnvaro ES dalībvalstis ratificēt *STCW-F* konvenciju, bet arī mudina šādi rīkoties. Lai radītu vienlīdzīgus konkurences apstākļus un novērstu starptautisko un Savienības tiesību aktu nesaskanīgumu, ir svarīgi, lai konvenciju ratificētu visas ES dalībvalstis.

Tāpēc un lai pārraudzītu ES dalībvalstu veikumu ceļā uz konvencijas ratificēšanu, Padomes Lēmuma (ES) 2015/799 2. pantā noteikts, ka Komisijai jāsniedz Padomei šis progress ziņojums.

³ Eiropas Savienības Lauksaimniecības kooperatīvu vispārējā konfederācija (*COGECA*), Eiropas Transporta darbinieku federācija (*ETF*) un Zvejnieku saimniecību nacionālo organizāciju asociācija (*Europêche*).

⁴ Kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Starptautiskā okeānu pārvaldība – okeānu nākotnes veidošanas darbākārtība", JOIN (2016) 49 final, 2016. gada 10. novembris.

⁵ Padomes secinājumi par tematu "Starptautiskā okeānu pārvaldība – okeānu nākotnes veidošanas darbākārtība", (8029/17), 2017. gada 4. aprīlis.

⁶ Eiropas Parlamenta rezolūcija par tematu "Starptautiskā okeānu pārvaldība – okeānu nākotnes veidošanas darbākārtība" saistībā ar 2030. gada ilgtspējīgas attīstības mērķiem (2017/2055 (INI)), 2018. gada 16. janvāris.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 7. septembra Direktīva 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu, OV L 255, 30.9.2005., 22.–142. lpp.

3. Šā ziņojuma informācijas avots

Komisija 2018. gada 16. martā ar vēstuli lūdza dalībvalstīm informāciju par to nodomiem attiecībā uz *STCW-F* konvencijas ratificēšanu. Saņēmusi tikai četras atbildes, to dalībvalstu pastāvīgajām pārstāvniecībām, kuras nebija atbildējušas, Komisija nosūtīja divas atgādinājuma vēstules. Patlaban atbildi ir sniegušas 20 dalībvalstis. Trijas no astoņām neatbildējušām dalībvalstīm konvenciju jau ir ratificējušas. Ratifikācijas fakts ir pārbaudīts SJO tīmekļa vietnē par līgumu statusu.

4. Pašreizējais stāvoklis ar *STCW-F* konvencijas ratificēšanu dalībvalstīs

To 26 pasaules līgumslēdzēju valstu⁸ vidū, kas ratificējušas *STCW-F* konvenciju, ES dalībvalstis ir deviņas (**Beļģija, Dānija, Latvija, Lietuva, Nīderlande, Polija, Portugāle, Rumānija un Spānija**).

Ziņas par pārējām 19 dalībvalstīm ir šādas.

Ratifikācijas procesā ir sešas dalībvalstis: **Apvienotā Karaliste, Francija, Grieķija, Īrija, Vācija un Zviedrija**. Grieķija un Zviedrija savās atbildēs atsaucās uz patlaban notiekošo pašreizējās konvencijas pārskatīšanu.

Četras dalībvalstis, ņemot vērā situāciju to flotē, *STCW-F* konvencijas ratificēšanu neuzskata par vajadzīgu. **Igaunija** informēja Komisiju, ka uz zvejas kuģu apkalpēm, kas strādā uz zvejas kuģiem, kuru garums pārsniedz 24 m, tā attiecina *STCW* sertifikācijas prasības. Igaunija neplāno rīkoties, lai ratificētu *STCW-F* konvenciju, jo tās zvejniecības sektors ir mazs un kuģu skaits, kuru garums pārsniedz 24 m, arī ir mazs (kopā 24). **Somija** nav sākusī *STCW-F* konvencijas ratificēšanas procesu, apgalvojot, ka ir tikai daži Somijas karoga zvejas kuģi, uz kuriem šī konvencija attiektos. **Slovēnija** uzskata, ka *STCW-F* konvencija tai nav aktuāla, jo visi kuģi Slovēnijas zvejas flotē ir garumā mazāki par 24 metriem un to dzinēja jauda ir mazāka par 750 kW. Visbeidzot, **Bulgārija** uzskata, ka tai nav tādu kuģu, uz kuriem attiektos *STCW-F* konvencija.

Četras valstis, kurām ir tikai sauszemes robeža, proti, **Austrija, Čehija, Luksemburga un Ungārija**, Komisiju informēja, ka tās konvenciju neratificēs, jo tām nav zvejas kuģu, zvejas ostu un zvejas kuģu apkalpes apmācību iestāžu.

⁸ Beļģija, Dānija, Dienvidāfrika, Islande, Jaunzēlande, Kanāda, Kiribati, Kongo Republika, Krievija, Latvija, Lietuva, Maroka, Mauritānija, Namībija, Nauru, Nīderlande, Norvēģija, Palau, Polija, Portugāle, Rumānija, Sentlūsija, Strija, Sjerraleone, Spānija, Ukraina.

Visbeidzot, *STCW-F* konvenciju nav ratificējušas un uz informācijas pieprasījumu nav atbildējušas šādas dalībvalstis: **Horvātija, Itālija, Kipra, Malta un Slovākija.**

5. Secinājumi

Starptautisku konvenciju, tādu kā *STCW-F* konvencija, ratificēšana un īstenošana ir ārkārtīgi svarīga, lai uzlabotu uz zvejas kuģiem strādājošo apkalpju stāvokli, samazinātu darbavietā notikušo nelaiemes gadījumu skaitu un smagumu un veicinātu konkurences apstākļu vienlīdzīgumu ES zvejniectības sektorā gan Savienībā, gan ārpus tās.

Turklāt šīs konvencijas ratificēšana veicinās arī darba ņēmēju brīvu pārvietošanos starp dalībvalstīm, jo tā paredz uz starptautiskiem standartiem pamatotu minimālo apmācības līmeni zvejas kuģu apkalpei.

Komisija konstatē, ka ne visas dalībvalstis, ar kuru karogu kuģo zvejas kuģi vai kurās ir ostas, kas uzņem jūras zvejas kuģus, uz kuriem attiecas *STCW-F* konvencijas darbības joma, vai kurās ir zvejas kuģu apkalpes apmācības iestādes, ir konvenciju ratificējušas vai plāno to darīt.

Komisija jo īpaši atzīmē, ka dažas dalībvalstis neplāno ratificēt *STCW-F* konvenciju tāpēc, ka tām nav kuģu, uz kuriem šī konvencija attiektos, vai tām ir tikai neliela tādu zvejas kuģu flote, kuri garumā pārsniedz 24 m vai kuru dzinēja jauda pārsniedz 750 kW. Tomēr *STCW-F* konvencijā ir svarīgi noteikumi, kas attiecas uz visiem zvejas kuģiem neatkarīgi no to garuma un/vai dzinēja jaudas, piemēram, noteikumi par drošības pamatapmācību (III nodaļa, 1. noteikums) un noteikumi par sardzes pildīšanu (IV nodaļa, 1. noteikums). Turklāt ar Padomes Lēmumu (ES) 2015/799 par konvencijas pusēm aicinātas kļūt arī dalībvalstis, kurās ir ostas, kas uzņem jūras zvejas kuģus, uz kuriem attiecas *STCW-F* konvencijas darbības joma, vai kurās ir zvejas kuģu apkalpes apmācības iestādes.

Dalībvalstis tiek mudinātas ievērot savas saistības un pabeigt ratifikācijas procedūras, atbalstot Komisiju tās darbā pie drošības veicināšanas uz kuģiem un jūrā. Ja visas attiecīgās dalībvalstis ratificēs *STCW-F* konvenciju, tiks izveidots saskaņots un atjaunināts starptautisks regulējums un veicināts konkurences apstākļus vienlīdzīgums ES karoga kuģiem un to apkalpēm ES un ārpus tās.

Komisija aicina Padomi pieņemt zināšanai šo progressa ziņojumu.